

Forelesning 1: Hva er et fengsel?

Fengsler, fanger, samfunn

Krim 2904

27.08.2013

Thomas Ugelvik

thomas.ugelvik@jus.uio.no

Praktiske beskjeder

- Trekkfrist: 25. oktober.
- 5 dagers hjemmeksamen. Oppgave på maksimum 2400 ord (om lag 6 sider). Innholdsfortegnelse, noter og litteraturliste kommer i tillegg. 8. november kl. 14:00 til 13. november kl. 14:00
- Besvarelsen skal leveres både elektronisk i [Fronter](#), og i papirutgave.
- Emnet bruker gradert bokstavkarakterskala fra A til F.
- Husk Blues Factory 2. oktober.

Krim 2904: hvorfor?

- Å se fengselet i sin sosiale sammenheng, fengsel forstått som et sosialt fenomen.

”Du vil få kunnskaper om bruk av fengsel i forhold til omfang, begrunnelser for å benytte fengsel som straff og erfaringer fra fanger, betjenter og andre ansatte. **Du vil lære å se fengsel som del av det samfunnet det inngår i.** I tillegg får du kjennskap til aktuelle diskusjoner om fengselsstraffens bakgrunn og virkninger.”

Ny emnebeskrivelse...

- Dette emnet gir en innføring i pønologi.
- Pønologi er den delen av kriminologifaget som omhandler fengsler og andre statlige former for straff, herunder straffens filosofi, ideologiske fundament og konkrete gjennomføring i ulike situasjoner i inn- og utland.
- Vi fokuserer på fengsel som en konkret form for statlig institusjon i en bredere sosial kontekst.
- Fengselet introduseres som en konkret arena for straffegjennomføring, og også som en del av velferdsstatens kontroll- og hjelpeapparat.

Ny emnebeskrivelse, forts...

- Ulike sider av tilværelsen i fengsel tas opp, med fokus både på de som bor og de som jobber i institusjonene. Undertemaer som tas opp, er relevante lover og regler, etiske aspekter ved bruk av fengselsstraff, det gjensidige forholdet mellom makt og motstand, og det idehistoriske grunnlaget for fengselets ulike rehabiliteringstiltak.
- Bruken av fengsel blir drøftet både i historisk sammenheng, og i nåtidig norsk og internasjonal kontekst.

Ny emnebeskrivelse, forts...

- Hva henger seneste tiårs økning i fangetall i den vestlige verden sammen med, og vil den fortsette?
- Hvorfor bruker fengsel relativt lite i Norge, og hva skiller våre institusjoner fra fengsler i andre land?
- Hvorfor bruker vi i det hele tatt innesperring som straff, og hva kunne være alternativer?
- Du vil få kunnskaper om bruk av fengsel i forhold til omfang og fangebefolkningens oppbygging, ulike begrunnelser for å benytte fengsel som straff, og erfaringer fra fanger, betjenter og andre ansatte. Du vil, kort sagt, lære å se fengsel som del av det samfunnet det inngår i.

Kunnskapsmål

Du skal:

- Kjenne til sentrale pønologiske begreper, teorier og forskningsfunn.
- Kjenne de viktigste pønologiske klassikerne og kunne relatere dem til dagens debatter i faget.
- Kjenne til de grunnleggende forståelsesformene og analysemåtene innen faget.

Ferdighetsmål

Du skal:

- Kunne anvende pønologiens sentrale begreper til å diskutere ulike faglige spørsmål.
- Kunne gjengi hovedtrekk i sentrale pønologiske teorier og sentrale hovedfunn fra studier i inn- og utland.
- Kunne reflektere kritisk og analytisk over fengselets posisjon blant statens maktformer og drøfte historisk og nåtidig bruk av fengselsstraff i forhold til ulike pønologiske perspektiver, herunder materielle, sosiale, kulturelle og ideologiske forhold som ligger bak valget av denne form for straff, og straffens utforming i dagliglivet i institusjonene.

Ferdighetsmål, forts...

Du skal

- Kunne identifisere interessante pønologiske problemstillinger ved bestemte kasuser og diskutere dem i små grupper og i plenum.
- Kunne beskrive og tolke forskjellige sider ved fengselsstraffen på ulike måter, avhengig av ulike teoretiske og metodiske forutsetninger.

Generell kompetanse

Du skal:

- Kunne skille mellom kunnskap og meninger, og ha et aktivt forhold til dette skillet i skriftlige fremstillinger så vel som i muntlig debatt.
- Øves i faglig argumentasjon og diskusjon i en plenumssituasjon.
- Utvikle en god akademisk samtalekultur med respekt, åpenhet og toleranse for andres meninger.

Semesterets fokusskifter

- Hva er et fengsel?
- Fengslene og fangene i tall
- Hvorfor straff? Straffeteori og straffens begrunnelser
- Kort norsk fengsels- og kriminalomsorgshistorie
- Fengselets lidelsesproduksjon og fangenes tapsliste
- Fanger og betjenter, makt og motstand
- Hverdagslivet i fengsel

**Hva er et fengsel?
Kjenner du eksempler på
institusjoner som ligner på fengsler,
men ikke er det?**

Dette er et fengsel

Er dette et fengsel?

Dette er et fengsel

Dette er et fengsel

Dette er et fengsel

Er dette et fengsel?

Er dette et fengsel?

Er dette et fengsel?

Er dette et fengsel?

